దెయ్యమేనా?

ఆనాటకం, చావని ముసలి పీనిగమల్లే. యీడ్చుకుని యీడ్చుకుని సమాప్తి చెందేప్పటికి సరిగ్గా నాలుగయింది. మూడజాలు చెల్లించడము వల్ల—అవిలవ పూర్తిగా గ్రహించందే బయటికి రాబుద్ధి బుట్టలేదు.

"ఇప్పు డేం నిద్ర? పదండి క్రిష్ణ ఒడ్డుకి స్నానంచేసి హోటలికి చేరుకుందాము" అన్నాడు ఒకడు.

రామమోహన లైబ్రరీ దగ్గిర బ్రిడ్జిదాటి కాలవకీ నదికీ మధ్య యెత్తుగా ఉన్న గట్టునే నడుస్తున్నాము. ఓ చేతిపక్క అన్ని కష్టాలూ మరిచి నిద్రపోతున్న పట్టణమూ, రెండో చేతివేపు వెన్నెట్లో నిద్రపోతున్న ఇసికా, దూరంగా సీతానగరం కొండలప్రక్కన నిద్రపోతున్న నది పాములాగు అల్లుకుని పడుకుంది. గట్టుకిందవున్న తోటల్లోంచి అవ్యక్తమయిన పరిమళాలు-అప్పుడే వికసించే పువ్వులోంచిగావును-వాస్తున్నాయి. అప్పుడప్పు డో కోడికూత, మా అడుగుల చప్పుళ్ళు విన్న కుక్క అరుపు....మాలో ఒకడు వెనక్కితిరిగి "ఆ మంట ఏమిటి?" అన్నాడు.

"శవం"

"ఒకే దెయ్యాలు-దెయ్యాలు అంటారు. ఒకటీ కనబడవేం?"

"అన్నట్టు నేను దెయ్యం కథ చెపుతాను వినండి. నేను స్వయంగా ఎరిగిన విషయం."

"హద్దుగాని, నాకు దెయ్యాలే కనబడితె-కామ దెయ్యాలు, ఆడవి కనబడితే బాక్షండును."

"ఎందుకు?"

"ఆ తమాషా, ఆ అనుభవం ఎట్లా ఉంటుందోనని."

"కాని వా సవం కాని ఆ మాయ మనుష్యులతో ఏం సౌఖ్యం?"

"ఈ మనుషులు మాత్రం నిజమా? వీళ్ళు కల్పనలేనేమో!"

"అయితే లోకమే అబద్ధం."

"ఆ ఆడదెయ్యాలు మనిషిని రక్తమాంసాలు పీల్చేస్తాయట."

"ఈ నిజమైన ఆడవాళ్ళు అంతకన్నాను!" అన్నాడు సినిక్.

కొంతసేపట కిందట మమ్మల్ని కలుసుకుని ఒక పల్లెటూరు కుర్రాడు ఆ దోవనే నడుస్తున్నాడు. అతను "అయ్యా! రెండునెలల కిందట ఒక సంగతి జరిగింది. చెబుతాను, వింటారా? నిజమయిన సంగతి." అన్నాడు.

"చెప్పు."

"మాది యీ జిల్లా కాదు. ఈవేపు వాణ్ణి అయితే మీతో యీ కథ చెప్పనే చెప్పను. కారణం చివరికి మీకే తెలుస్తుంది. మాదొక పల్లెటూరు. రెండుమైళ్ళ దూరంలో యింకొక పల్లె ఉంది. దాంట్లో నండీ, ఇంకో వూరు మునసబు ఒక బ్రాహ్మణామెను వుంచాడు. నే నాయన కింద కమతగాణ్ణి. ఆయన చాలా పలుకుబడిగలవాడు. హోట్లకూ - దానికీ గొప్ప గొప్పవారు వొస్తారు ఆయన యింటికి. ఈ వ్యవహారం పైకి తెలియడం ఆయన కిష్టం లేదు. వారానికి రెండుసార్లు బాగా చీకటి అయింతరవాత వొస్తాడు. తెల్లవారకముందే వెళ్ళి పోతాడు. ఆయన వూరినుంచి మా పల్లెకు నేను ఆమె యింటిముందు నించే వెళ్ళాలి. వొచ్చే రోజున ఆమె స్నానానికి నీళ్ళు, భోజనమూ, గంధమూ, పూలూ, అన్నీ సిద్ధంగా వుంచుతుంది. అందుకని నా చేత

ఆమెకు కబురు పంపేవాడు, ఎప్పుడన్నా ఆయనకు రావడానికి వీలు లేకపోతే:

ప్రతిరోజూ నేను ఆ దోవనే వెడతాను గనక నా కోసం ఎదురు చూడడం ఆమెకు మామూలయింది.

"మునసబుగారు ఈ రోజు రారు" అని నేను చెపితే,

"ఇట్లా చూడు - ఇవన్నీ యేం చేసుకోను?" అని నన్నడుగుతుంది.

ఆమె నిరాశ చూపినప్పుడు నాకు దిగులు వేసేది.

"ఏం చెయ్యను, యీ భోజనమంతా? నువ్వయినా తిని వెళ్లు," అంటుంది.

ఓ రోజు ఆమె పుట్టినరోజు పండగ. మునసబుగా రామెకి పేలమంచు పట్టుచీరె పంపారు.

"ఈ సాయంత్రం తప్పకుండా అయ్యగార్ని రమ్మను" అంది. నేను సాయంత్రం తిరిగి వెళ్ళి "మంత్రిగారు అవసరంగా కబురు పంపితే పట్నం వెళ్లా" రని చెపితే, ఆమె మొహం చూడవలసిందే. తలంటి పోసుకుని, ఆమె పెద్ద జుట్టు వేళ్ళాడేసుకొని దొడ్డి గుమ్మంలో నుంచుంది. దొడ్లో బీరపువ్వులూ, చంద్రకాంతలూ వికసిస్తున్నాయి. బావి దగ్గర బురదలో చేమమొక్కలు బాగా పెరిగాయి. సాయంకాలపు ఎండ ఆమె పచ్చని వొంటి మీద పడుతోంది. ఆమె విచారం చూస్తే నాకే దిగులు వేస్తోంది.

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావు?" అంది.

"మీ విచారం."

ఆమె నవ్వింది.

"తరవాత."

"ఇంకేముంది నాకు? మీ విచారమే"

"నాకు విచారం లేదు నాయనా, నీవు వున్నావుగదా" అని నా తలను తనకు అదుముకున్నది.

భోజనంచేసి అక్కడే పడుకున్నాను. ఆటు తరవాత మునసబు రాని విచారం ఆమెకి వుండేదికాదు. మునసబు పోషిస్తున్నా

డన్నమాటేగాని, మర్యాదలో చిక్కి తన వస్తువును తా ననుభవించే యోగ్యత నే పోగొట్టుకున్నాడు. నేనయితేనా అటువంటి మనిషికోసం, మునసబు మర్యాదా కాదు, అ వోట్లు తీసుకునే మంత్రుల మర్యాద కూడా తన్నేపి వొస్తాను. కాని మా వూళ్లో బడిపంతులంటాడుకదా, ఆ మంత్రులకి, నా శారదమ్మని తలదన్నే మనుష లుంటారనీ— వారే మంత్రిత్వాన్ని నడుపుతారనీ.

మాకు తెలియకుండా మునసబు వొస్తాడేమోనని భయం వుండేదిగాని, ఆ యింటికి మంచి అందుబాటులో చక్కని దొడ్డివారి వుంది.

అనాడు నాకు మునసబుగారు పని చెప్పారు, తెల్లారకట్టే లేచి యింకో వూటికి కబురు తీసుకుపొమ్మని. ఆ రాత్రి మునసబుగారొచ్చే రాత్రి కావడంచేత మాయింట్లోనే పడుకున్నాను. కాని శారదమ్మ గారితో సాయింత్రమేకాలం గడిపి వొదలలేక వొదలలేక యింటికి వెళ్ళాను. కాని పడుకున్నా, మునసబు రావడమూ, పక్కమీద నేను పడుకున్నచోటే పడుకోడమూ నేను వొత్తిగిలి అనుకున్నచోటే అను కోవడమూ, ఆమె యిష్టంలేని యిష్టం నటించవలసి రావడమూ తలు చుకుని బాధపడి పడి ఆమె రూపధ్యానంతోనే నిద్రపోయినాను.

కోడికూతకు లేచి బయలుదేరాను. పెద్ద చంద్రుడు చేలమీద నవ్వుతున్నాడు. తుమ్మలోంచి చల్లగాలి వీస్తోంది. మునసబు లేస్తాడు, వెళ్ళేప్పుడు మళ్ళా శారదమ్మను అనుభవిస్తాడు అనుకుంటో దోవ వెంబడి పోతున్నాను, చేల వెనక తుమ్మల అడివి నల్లగా కనబడు తోంది. వెనక గడ్డిబండ్లు వొస్తున్నాయి గావును, యెద్దుల మెళ్ళో గంటలు వినబడుతున్నాయి. నా ముందు చాలా దూరంగా వొంతెన మీద యెవరో కూచున్నారు. దగ్గిరికి వెళ్ళకముందే నే నెవరో యెరిగిన వారని తోచింది. అకారణమయిన భయం వేసింది. దగ్గిరకు పోయి నప్పుడు చూద్దునుగదా శారదమ్మే!

జుట్టు విరబోసుకుని వుంది. అయితే రాత్రి పూలు పెట్టుకుని జడ వేసుకుందే అనుకున్నాను. జుట్టు వొంతెన్నీ ఆమె రొమ్ముపీ కప్పుతోంది. తెల్లని చీరె, నేను సాయింత్రం చూసిన మడిలిను రెవిక-

పైకి యెత్తిన చేతులు - మీద వెంట్రికలు - ఆమే - ఆమె నా వంక తల యెత్తక కళ్ళు కప్పుకొని యేడుస్తోంది. నివ్వెరపోయినాను.

"ఏమిటిది?"

చప్పున లేచి చెరుగుతో కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటో "వొచ్చావా-వెనక బళ్ళు వొస్తున్నాయి, ఇట్లా రా" అని నన్ను పక్క పొంత దరిలోకి తీసికెళ్ళింది. అది అడవిలోకి పక్కదారి. నేనా దారిని తెల్లవారకట్ట వెడతానని శారదమ్మతో సాయంత్రం చెప్పి వుండడంవల్ల నా కేమీ ఆశ్చర్యం కలగలేదు. మాట్లాడకుండా వడిగా నడుస్తోంది.

"ఏమిటి చెప్పు. ఇంక భయంలేదు. ఇక్కడ చెప్పు."

"రా, చెపుతా"

"చెపితేగాని రాను."

"నాయనా - నీవు వెళ్లావా? ఆయన వొచ్చాడు. ఎవరో చెప్పారట; మన సంబంధం తెలిసింది. నన్ను చావకొట్టి తరిమేశాడు. ఏం చెయ్యను? చద్దా మనుకున్నాను. నిన్ను విడిచి ఎట్లా చావను? వొచ్చేశాను."

"ఏం చేద్దాం?"

"....లూరు, పోదాం. అక్కడ మావా ళ్ళున్నారు. ఆ వూరు పోవడానికి అడివి దాటాలి."

"నేను...."

"నువ్వు కనబడ్డావా చంపుతాడు. రా"

"మరి...."

"ముందుకు రా, తర్వాత మాట్లాడుకుందాము."

ఎప్పటికంటే అందంగా వుంది. నా దగ్గిరికి వొచ్చి లాలించ దేమా అనుకున్నాను! గాని నా మనసంతా ఆమెకి తటస్థించిన కష్టం మీద వుంది. ఏం చేసుకోను యీామెని! మా అమ్మ యామంటుంది? ఎట్లా బ్రతుకుతాము? దగ్గరున్న యిరవై మూడు రూపాయలు యెన్నాళ్లు వొస్తాయి? అని యోచిస్తున్నాను.

ఆమె నడుస్తోంది. నేను వెనకనే వెడుతున్నాను. కారణంలేని అనుమానమూ భయమూ కలిగినయి. కాని అవే రొమ్ములు,—

ముందుకు విపరీతంగా కొనలు తేలినవి. అవే పిరుదులు—జుట్టులోంచి దవనం వాసన—ఆమె మొహానికి యెప్పుడూ రాసుకునే రాజా స్నో పరిమళం—ఎట్లా సందేహించను?

పొదలు తప్పించుకుంటో, చర చరా, ముళ్లూ, తేళ్లూ, భయం లేకుండా వెడుతోంది. ఆ తప్పించుకునే నేర్పరితనమే నా కనుమానం వేసిం దనుకుంటాను. మళ్ళా చూశాను—ఛా—ఏమిటీ భయం? ఆమె వీపు మీద నా నీడ పడుతోంది. వెన్నెట్లో ఆమె భుజాలు చూసి ఆమెని ఆ చేలల్లో ఆ గట్టున అక్కడే పడుకోపెట్టా లనిపించింది —చల్లని ఆకాశం కింద. కాని భయంతో వొణికాను. నాకు అంద కుండా నడుస్తోంది. భుజం మీద చెయ్యి వెయ్యాలని తొరగానడిచాను. అందలేదు. ఆమా వేగం హెచ్చింది. చప్పున ఒక సంగతి జ్ఞాపక మొచ్చింది—శారదమ్మకు అమిత భయం. నా చెయ్యి పట్టుకునిగాని మంచం దిగదు రాత్రిళ్ళు—ధైర్యంగా యిప్పుడు "ఆగు" అన్నాను, అధికారంతో. నే నాగాను. ఆమె ఆగింది.

ఎగా దిగా చూశాను. ఇంకా చెంపల మీద కన్నీళ్ళు, పాపం, వెన్నెట్లో మెరుస్తున్నాయి.

"ఎవరు నువ్వు?" అన్నాను.

దిగులుతో చూస్తోంది. ఆ చూపు—పేగులు గడ్డకడతాయి. ఈ లోకపు విచారం కాదు. అన్ని ఆశలూ పోయి—నశించి—బూడిద అయిన చూపు.

"నీకు తెలీదూ?"

"తెలీదు. ఎవరు నువ్వు?"

చప్పున పక పకా నవ్వింది. ఆ నవ్వు—అది మాంసములేని పెదవుల్లోంచి—చీకిపోయిన బొమికల గలగల శబ్దాన్ని ధ్వనింపచేసే నవ్వు.

గడ గడా వొణికాను: నిర్మానుష్యమయిన ఆ చెట్లమధ్య ఆమె ఆకారము మారిపోయినట్లు తోచింది.

ఆమె కాదు, నిశ్చయ మయింది.

ఎట్లా! ఏం చెయ్యను? ఎట్లా తప్పించుకోను?

పిచ్చి దేమో ననుకున్నాను నేను. కాని పిచ్చిది యిన్ని వేషాలు వెయ్యదు. పిచ్చికికూడా ఒక ధోరణి ఉంటుంది అనుకున్నాను గావును, పిచ్చిది అనిపించలేదు.

ఎట్లా; నా సంగతి ఏమిటి?

పారిపోతే రోడ్డుమీదికి! వెనక్కి తిరిగితే దెయ్యాలు చంపి వేస్తాయని జ్ఞాపకం వొచ్చింది. జుట్టు చిక్కించుకుంటే స్వాధీనమవు తాయి యీ భూతాలు.

"శారదమ్మా."

"ఏం?"

"ఇట్లారా."

అని దగ్గరగా వెళ్ళి చప్పున దూకి జుట్టువేపు చెయ్యి జావాను. ఏమయిందో తేలీదు. దూరంగా వెళ్ళి అందకుండా చేతులు జాచి నవ్వుతో "రా" అంది.

వెళ్ళాను. తానూ వెనక్కి తిరిగి నడిచింది. నడిచాము. ఎందుకు వెళ్ళానో?....ఆగితే చంపుతుందేమోనని భయం. వెడితే! అడవిలోకి తీసుకుపోయి పీక్కు తింటుందేమో—ఆగితే యిక్కడే తింటుంది. చుట్టూ చూశాను. ఎవరూ లేరు. ఆమె వంక చూశాను. శారదమ్మ! నిన్న సాయంత్రం నన్ను ప్రేమతో కావలించుకొని యేడ్చిన శారదమ్మే! అదే నడక! అదే మనిషి! ఎంత విచిత్రం! నన్ను ఒంటుందా? అంత ప్రేమించి! దెయ్యమయితేనేం? నామీద కోపం ఎందుకు? పాపం! ఆ మునసబు అంతా తెలిసి నరికాడుగావును! ఇంక చూడను శారదమ్మని: ఆ పైకీ కిందకీ స్ప్రింగులాగు వూగే రొమ్ముని: ఆ నున్నని తొడల్ని....ఆ పెదిమి కొరకడాలు, ఆయాసం—అన్నీ యిక లేవు. నిజంగా శారదమ్మ కాదా? ఒకసారి తెలివి రాకూడదా ఆమెకి? నన్ను గుర్తించి ప్రేమతో చూడ కూడదా?

"శారదమ్మా."

"మాట్లాడకు. రా. ఆ యేటి గట్టున చెట్టుకింద—అందంగా వుంటుంది. రా."

నా కంఠం విని నా ఆశ గ్రహించి ఉంటుంది. నా కేమీ
అపాయం చేయదు-అని ధైర్యం చెప్పుకొని పోతున్నాను.

వంతెన—యేటిగట్టు చేరాము-నల్లని చింతచెట్టు నీడలోకి
ఒక్క ఉరుకు ఉరికింది.

"రా"

"రాను"

"రా, మాట"

"ఎవరు చంపారు నిన్ను?"

"నన్నా?"

"చంపారు నిన్ను!"

"నన్నా?"

"చంపారు నిన్ను. పాపం. దెయ్యం. నువ్వు దెయ్యం. నేను
ఆంజనేయుల్ని తలుచుకుంటాను."

"ఏ ఆంజనేయులు? ఇట్టారా"

"రాను. పో. పిశాచీ"

చీకట్లో తెల్లగా దీనంగా నుంచుంది.

"రావూ?"

ఎవరో వొస్తున్న చప్పుడు.

"పోనీలే. వెడతాను."

నవ్వుతో నీళ్ళల్లోకి దూకి మాయ మయింది. నేను నీళ్ళలో
చలనము లేకుండా తేలే చందమామను చూచి ఆశ్చర్యపడుతున్నాను.

మళ్ళా పల్లె ఎట్లా చేరుకున్నానో తెలీదు. ఒకటే ధ్యాస-శారదమ్మ
శవాన్ని చూడాలని. ఒక్కసారి ఆమె చేతిని తాకాలని-మూసుకున్న
ఆ కళ్ళని-బిగుసుకున్న ఆ రొమ్ముల్ని-చూడాలని సరాసరి ఆ యింటి
దగ్గిరికి పోయినాను. ఇంకా బాగా తెలవారలేదు. మునసబు ఇంకా
ఉంటాడా, అంత పని చేసి-తలుపు కొట్టాను. తీసేవుంది. గుండెలు
కొట్టుకుంటో లోపల అడుగులో అడుగు పెట్టాను. చీకటి - మెల్లిగా
వొణుకుతో మంచం దగ్గిరికి అడుగువేస్తో వెళ్ళాను. ఎక్కడ రక్తంలో
అడుగుపడుతుందో-మంచంమీద-ఏమి టది? తెల్లగా పడివుంది. అదే

చీరె-అదే స్నో వాసన-ఆ దెయ్యమే వచ్చిందా? శవమా? మెల్లిగా చేతి మీద చెయ్యి వేశాను. చప్పున పట్టుకుని కళ్లు తెరిచి చూసింది. "రా. పడుకో" అంటోంది.

నేను కెవ్వున కేక వేశాను. పక్కమీదినించి దూకింది. నేను వీధిలోకి ఒక్క పరుగు తీశాను. వాకిటి గుమ్మంలో నుంచుని ఆశ్చర్యంతో చూస్తోంది. పదినిమిషాలు పట్టింది నాకు; బతికివున్న శారదమ్మేనని నమ్మడానికి. లోపలికి పోయి కావలించుకుంటే ఆనందంలో మధ్య మధ్య భయం....

కథంతా చెప్పాను.

"అన్నా! చచ్చి పోయి ఉందువు కదా! అది ఎవత్తో - ఎందుకు పిశాచమయిందో! ఏ కోర్కెలు దానికి తీరలేదో! మన సంగతి యెట్లా కనిపెట్టిందో! నేను చచ్చినా, నీకు అపకారం తలచగలనా!" అంది.

తెల్లార కట జరిగింది కల ఏమో అనుకున్నాను. కాని మధ్యాహ్నం మా వూళ్లో బండి శేషన్న కనపడి-

"ఏమిటి వెంకన్నా," తెల్లారకట్ట ఆ వంతెనమీద కూచుని ఎవరో ఆడమనిషి నీతో మాట్లాడుతోంది? ఎవ రేమిటి?" అని అడిగాడు.

ఏమంటారు?